

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucího práce Posudek oponenta

Autor práce

Příjmení a jméno: Pýcha Jaroslav

Název práce: Opozice ‚My‘ versus ‚Oni‘ na webu Aeronet.cz

Autor posudku

Příjmení a jméno: Nečas Vlastimil

Pracoviště: Katedra mediálních studií, IKSŽ, FSV UK

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.2	Technika práce	☐	☒	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☐	☒	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	D
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	B
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	C
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	B
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	B

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	B
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	B
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	A
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnotte písmenem F. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	B
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte písmenem F)	A
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	A

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Předložená diplomová práce Jaroslava Pýchy je standardně členěna do tří hlavních částí – teoretické, metodologické a výzkumné.

V teoretických kapitolách se autor věnuje webu aeronet.cz a jeho historii, stručně vymezuje pojmy hoax, satira, fake news či dezinformace. Významnou část teorie představují kapitoly věnované vztahu ideologie a jazyka a konceptům ideologického čtverce, respektive kategoriím „my“ a „oni“.

1) V celkově dobře zpracované teoretické části bohužel nejsou zohledněny (ani zmíněny) existující odborné práce k tématu (např. Krkoška, D. (2018). *České dezinformační weby a jejich obsah*. Bc práce, IKSŽ FSV UK; Měšicová, G. (2017). *Prvky propagandy na internetovém portálu Aeronet*. Bc práce, IKSŽ FSV UK; Voráček, M. (2018). *Komparace českých a zahraničních dezinformačních webů*. Bc práce, IKSŽ FSV UK; Potočár, R. (2017). *Médiá v hybridnej vojne: prokremel'ské weby ako nástroj ruskej propagandy v ČR*. Diplomová práce, IMS FSV UK.). Autor vůbec nepracuje s literaturou uvedenou v tezích.

- V textu je přítomno několik pochybení při práci s literaturou - neúplné odkazy [viz citace Dijka (2001) na s. 23], chybné odkazy [Hasanová (1989), namísto Hasanová (1985); „Postup analýzy má blízko k Faircloughově třífázové analýze“ (s. 25) s odkazem Schneiderovou (2015); chybný bibliografický záznam u Podzimka (2018)] či odkazy zcela absentující [Adam Hodges (s. 56); „Bachtin, Medveděv, Vološinov se přiklání k deskriptivnímu vnímání ideologie a hovoří o její všudypřítomnosti – ideologie dle těchto autorů, členů tzv. „Bachtinova kruhu“, nevědomě prostupuje veškerou lidskou činnost a naplňuje všechny její produkty“ (s. 13), „... vycházející z práce Sapira a Whorfa“ (s. 13), Bachtin (s. 14), Morris (s. 4, s. 24, s. 68)].

- Uvedení zdroje schází i u distinkce Ch. Morrise na sémantiku, syntaktiku a pragmatiku (s. 4, s. 24, s. 68), kterou autor označuje za základ pro analýzu textů.

2) Na teoretický exkurz navazující metodologická část práce je členěna do čtyř kapitol: Zvolená metoda, Data, Předmět analýzy a Postup analýzy. V kap. Předmět a Postup analýzy autor srozumitelně a strukturovaně popisuje dílčí části analytické práce.

Za problematickou považují kapitolu Zvolená metoda, protože z obsahu není zřejmé, zda autor aplikuje některou z ověřených analytických metod (případně kombinaci více metod) nebo se jedná o autorovu vlastní výzkumnou invenci. Kapitola jednak odkazuje k sémiotické analýze s prvky kritické analýzy diskurzu (s. 23), na následující straně konstatuje, že: „Základem analýzy textů je Morrisovo rozdělení sémiotiky na sémantiku, syntaktiku a pragmatiku.“ (s. 24) a dále, že: „Postup analýzy má blízko k Faircloughově třífázové analýze sestávající z deskripce textu, interpretace a explanace“ (s. 25). Současně autor pracuje s ideologickým čtvercem T. Dijka a kategoriemi „My“ a „Oni“ a konceptem „kohezních řetězců“ (s. 25). Spojení několika odlišných analytických postupů není dostatečně vysvětleno a zdůvodněno.

- Výběr analyzovaného souboru textů (kap. Data) není vhodně zdůvodněn, uvedené výběrové kritérium – „*Toto období bylo vybráno i proto, že zahrnuje jeden z nejoslavovanějších státních svátků v České republice, Den boje za svobodu a demokracii, jež doprovází zvýšená reflexe politické situace ve státě,*“ (s. 23) – je subjektivní, není zřejmá strategie ani kritéria výběru (viz např. Hendl, J. (2012) *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál).

- Za významný nedostatek metodologické části práce považují absenci výzkumných otázek. Na několika místech v textu autor sice uvádí cíle práce – např.: „...se práce zaměřuje na dichotomii ‚My‘ versus ‚Oni‘ a její lingvistické manifestace v textu“ (s. 3) a dále: „Cílem této práce je podrobit kritice cílené manipulace a konkrétní praktiky v textu, kterými se autoři daných textů snaží ovlivnit čtenáře a strhnout je k určité názorové vlně“ (s. 14) a dále: „Analýza textů z portálu Aeronet.cz měla dva základní cíle prvním bylo zjistit, jaké entity jsou na portálu skrze kladné hodnocení zařazovány do skupiny ‚My‘ a jaké entity jsou zařazovány do skupiny ‚Oni‘ prostřednictvím negativního hodnocení. Druhým cílem pak bylo popsat, jakých strategií je na portálu k hodnocení a rozdělování entit do skupin užíváno“ (s. 64). V práci ale schází jasně formulované a zdůvodněné výzkumné cíle a výzkumné otázky, které by měly být základním prvkem a stálým referenčním bodem celé analýzy.

- Část analýzy vychází z předpokladu, že Aeronet.cz je zpravodajské médium. Výsledky zkoumání (obsahové a formální charakteristiky článků) autor konfrontuje s normativními požadavky na podobu zpravodajství (kap. 2.2). Nepřekvapivě dochází k závěru, že: „Zkoumané články obsahují velké množství citově zabarvených až expresivních slov, což je v jasném rozporu se zásadami zpravodajství“ (s. 66). Slabina celé konstrukce, dle mého názoru, spočívá v tom, že jedinou oporou předpokladu je sebeidentifikace samotného webu (což autor zmiňuje na s. 15).

- Jednoznačně kladně hodnotím jazykovou a stylistickou úroveň a velmi dobrou formální úpravu diplomové práce.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Předloženou diplomovou práci Jaroslava Pýchy doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit výslednou známkou C.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	
5.2	
5.3	
5.4	

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

A (výborně) **B** **C** **D** **E** **F** (nedoporučuji k obhajobě)

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum: 10. září 2019

Podpis: